

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN ARVIO ENERGIIVIRASTON TOIMINNASTA 2016

Energiaviraston tehtävänä on valvoa ja edistää sähkö- ja maakaasumarkkinoiden toimintaa sekä tukea ilmastotavoitteiden saavuttamista.

1. Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Energiaviraston keskeisenä tehtävänä on vaikuttaa siihen, että sähkö- ja maakaasuverkkopalveluja tarjotaan tehokkaasti, luotettavasti ja kohtuulliseen hintaan ja että sähkömarkkinat toimivat hyvin. Lisäksi viraston tehtävänä on vaikuttaa siihen, että uusiutuvien energialähteiden osuus sähköntuotannossa kasvaa sekä edistää ja valvoa energiatehokkuutta. Energiavirastolle on asetettu yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen liittyviä tulostavoitteita, jotka liittyvät mm. energian tuotannon ja käytön kehittämiseen laaja-alaisesti, sähkön ja kaasun toimitusvarmuuteen ja verkkopalvelujen hinnoitteluun sekä sähkömarkkinoiden tehokkaaseen toimintaan. Lisäksi virastolle on asetettu yhteiskunnallisia vaikuttavuustavoitteita joka liittyvät toimintaan kasvihuonekaasujen päästökauppaviranomaisena sekä uusiutuvan energian ja energiatehokkuuden edistämisessä.

Energiaviraston yhteiskunnallisen vaikuttavuuden panos on ollut vuonna 2016 kokonaisuutena arvioiden hyvä.

Vuoden 2016 aikana viraston kaikilla keskeisillä tehtäväalueilla on tapahtunut merkittäviä asioita.

Sähköverkoissa virasto antoi vuosia 2012–2015 ja maakaasuverkoissa vuosia 2010–2015 koskevat valvontapäätösluonnokset lausuttavaksi joulukuussa. Virasto oli myös aktiivisesti mukana siirtohinnoittelun korotuskattoa koskevan uuden lainsäädännön valmistelussa.

Maakaasuinfrastruktuurin edistämiseksi Energiavirasto antoi yhdessä Viron sääntelyviranomaisen kanssa päätöksen Suomen ja Viron välisen Balticconnector-maakaasuputkihankkeen kustannusten jakamisesta.

Energiavirasto määrittä sähkönsäynnän ja tarjonnan tasapainon varmistamiseksi kesästä 2017 eteenpäin kolmen vuoden ajaksi tarvittavan tehoreservikapasiteetin määrän ja käynnisti sitä koskevan hankinnan.

Markkinoiden toimivuutta virasto edisti pohjoismaisena viranomaisyhteistyönä NordREGissa, jonka puheenjohtajana virasto toimi vuonna 2016, sekä yhteistyössä Baltian maiden sääntelyviranomaisten kanssa.

Vuoden 2016 aikana virastossa otettiin käyttöön päästökaupparekisterin sähköinen asiointijärjestelmä sekä viraston päätöksentekoprosesseissa sähköinen allekirjoitus. Virasto myös jatkoi projektia hallitusohjelman mukaisen päästökaupan epäsuorien kustannusten kompensointijärjestelmän vuonna 2017 tapahtuvaa toimeenpanoa varten.

Uusiutuvassa energiassa viraston tehtävät painottuivat syöttötariffijärjestelmän hallinnointiin ja biopolttoaineiden kestävyysjärjestelmiä koskevien päätösten käsittelyyn.

Energiatehokkuudessa toiminnan painopiste oli uusien energiatehokkuussopimusten 2017–2025 neuvottelujen saaminen päätökseen sekä sopimusten allekirjoitustilaisuuden järjestelyt. Ekosuunnittelun osalta pääosa työstä kohdistui horisontaalisten standardien valmisteluun.

Toiminnallinen tehokkuus

Energiavirastolle on asetettu toiminnalliseen tuloksellisuuteen liittyviä tulostavoitteita, jotka kuvaavat toiminnan tuottavuutta, taloudellisuutta ja asiakastytyväisyyttä.

Toiminnallisen tehokkuuden osalta virasto on kehittänyt suunnitelmallisesti toimintaansa. Kehittämisen painopisteenä oli toimintatapojen järjestelmällinen parantaminen. Virasto esimerkiksi kuvasi sekä tarvittavilta osin yhtenäisti ja uudisti lupaprosessinsa sekä määrittä niille palvelulupaukset.

Energiavirasto otti Kiekun käyttöön vuoden 2016 alusta. Virasto myös hyödyntää yhteisiä prosesseja ja Palkeiden palveluita laajasti. Valtorin asiakkaana virasto oli ensimmäisen kokonaisen vuoden.

Asiakas- ja sidosryhmäkyselyiden mukaan tyytyväisyys viraston toimintaan on pysynyt hyvällä tasolla.

Toiminnalliselle tehokkuudelle asetetut tulostavoitteet ovat toteutuneet hyvin.

Tuotokset ja laadunhallinta

Energiavirastolle on asetettu viraston kaikille toimintasektoreille tuotoksiin ja laadunhallintaan liittyviä tulostavoitteita, jotka virasto on täyttänyt kokonaisuutena arvioiden hyvin. Tuotoksia on tärkeimmiltä osin kuvattu jo yhteiskunnallista vaikuttavuutta koskevassa kohdassa.

Energiaviraston tilinpäätöksessä on kuvattu yksityiskohtaisemmin viraston tuotoksia ja esitetty vertailutietoa esim. eri viraston toimintojen suoritämääristä ja kustannuskehityksestä.

Viraston onnistumista asiakastyössä mitataan erityisesti joka toinen vuosi tehtävällä sidosryhmätutkimuksella ja vuosittain tehtävällä mainemittarilla. Virasto seuraa palvelukykyään myös joka toinen vuosi tehtävällä itsearviointilla. Näiden tulokset antavat tietoa toiminnan laadusta. Vuoden 2016 sidosryhmäkyselyn tulosten mukaan kokonaistyytyväisyys viraston toimintaan pysyi samalla tasolla vuoden 2014 kyselyyn verrattuna.

Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Työtyytyväisyyskyselyn (VMBaro) tulosten mukaan työilmapiiri Energiavirastossa on edellisten vuosien tapaan korkealla tasolla ja koko viraston osalta kyselyn luvuissa oli pientä nousua edelliseen vuoteen verrattuna. Myös johtamisen arvioinnit olivat hienoisessa kasvussa.

Vuonna 2016 viraston esimiehille järjestettiin johtamisvalmennusta. Valmennuksen taustalle tehtiin esimiesten 360-arviointi.

Viraston henkilöstövoimavarojen käytön haasteena on perinteisesti ollut tehtävien ja resurssien yhteensovittaminen. Viraston tehtävien täyttämisen edellyttämien henkilöresurssien varmistaminen tiukassa budjetti- ja kehysilmapiirissä säilyy haasteena myös jatkossa, EU-taustaisen ja myös kotimaisen energiapoliittisen ohjauksen lisääntyessä.

2. Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulosvastuun kannalta sekä kehittämistarpeet

Energiaviraston toiminnan raportointi on ollut riittävää ja virasto on pyrkinyt systemaattisesti vastaamaan sille asetettuihin tulostavoitteisiin. Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen raportointi on kattanut tulossopimuksen kaikki osa-alueet. Tulostavoitteiden toteutuminen ja poikkeamat tavoitteista on raportoitu ministeriön näkökulmasta asianmukaisesti.

Valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuksessa vuodelta 2016 ei ole ilmennyt suurempaa huomautettavaa.

3. Toimenpiteet, joihin Energiaviraston on ryhdyttävä ja joihin ministeriö ryhtyy tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Ministeriö toteaa Energiaviraston saavuttaneen sille asetetut keskeiset vaikuttavuus- ja tuloksellisuustavoitteet kokonaisuutena arvioiden hyvin. Energiavirasto on toiminut hallinnonalan strategisten tavoitteiden ja tulossopimuksessa sovittujen strategisten tavoitteiden mukaisesti.

Valtiontalouden tarkastusviraston antamassa Energiaviraston vuoden 2016 toimintaa koskevassa tilintarkastuskertomuksessa ei ole esitetty huomautettavaa viraston toiminnasta.

Vuoden 2016 tilintarkastukseen liittyvässä vuosiyhteenvedossa on todettu, että toiminnallisesta tehokkuudesta esitettyjä tietoja voidaan pitää oikeina ja riittävinä. Kuitenkin vuosiyhteenvedossa on suositeltu, että virasto esittäisi jatkossa toiminnan tuottavuustiedot toiminnoittain/vastuualueittain, jotta tiedot kuvaisivat paremmin viraston toimintaa. Energiaviraston tulee harkita toiminnan tuottavuustietojen esittämistä toiminnoittain/vastuualueittain ainakin niiden toimintojen osalta joista tiedot ovat yksinkertaisesti saatavissa.

Tilintarkastajan vuosiyhteenvedon mukaisesti viraston tulee päivittää taloussääntönsä vastaamaan Kiekun käyttöönoton jälkeistä tilannetta.

Lisäksi on huomautettu muutamista puuttuvista tositteista. Sama huomautus oli kirjattu myös edellisen vuoden tilintarkastuksen yhteydessä. Viraston tulee huolehtia, että tositteisiin liitetään menon todentavat kuitit.

Vuosiyhteenvedossa on otettu esille myös viraston toiminnan ja vaikuttavuuden kannalta kriittisenä tekijänä resurssien kohdentaminen eri tehtäväalueille. Koska taloudellisten lisäresurssien saaminen virastoon on tiukan budjetti- ja kehyskurin takia hyvin haasteellista, on viraston jatkossakin kiinnitettävä erityistä huomiota nykyisten resurssien optimaaliseen kohdentamiseen eri tehtäväalueille. Ministeriö seuraa tilannetta ja mahdollisuuksien mukaan esittää lisäresursseja virastolle.

Riku Huttunen
Osastopäällikkö
Ylijohtaja

Markku Kinnunen
Neuvotteleva virkamies

TIEDOKSI

Energiavirasto